

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้มีการพัฒนามาเป็นระยะเวลาที่นานกว่าสี่ทศวรรษ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544 - 2549) ได้มีผลทำให้เศรษฐกิจของชาติเจริญก้าวหน้าไปในระดับหนึ่ง

การพัฒนาประเทศจะเจริญได้ต้องมีประชากรที่มีคุณภาพเป็นขั้นต้น คุณภาพของประชากรนั้นมีผลต่อการสร้างสังคมเศรษฐกิจของชาติ อันจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง และประชากรทุกคนในชาติเป็นประการสุดท้าย การสร้างคุณภาพของประชากรในชาติให้เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีระบบการวางแผนการจัดการศึกษาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการและการพัฒนากำลังคน ดังนั้นนโยบายการศึกษาของชาติจะต้องชัดเจนและปฏิบัติได้ (ลีปพนธ์ เกตุทัต 2540 : 69)

แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2549) ได้กำหนดวัตถุประสงค์และแนวนโยบายเพื่อดำเนินการไว้ 3 วัตถุประสงค์ 11 แนวนโยบาย ดังนี้

1. พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล

แนวนโยบายที่ 1 พัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้

แนวนโยบายที่ 2 ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อผู้เรียน

แนวนโยบายที่ 3 ปลุกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

แนวนโยบายที่ 4 พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะ

2. สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

แนวนโยบายที่ 5 พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของตน

แนวนโยบายที่ 6 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

แนวนโยบายที่ 7 สร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้และเผยแพร่ความรู้

3. พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม

แนวนโยบายที่ 8 ส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

แนวนโยบายที่ 9 จำกัด ลด ขจัดปัญหาทางโครงสร้าง เพื่อความเป็นธรรมในสังคม

แนวนโยบายที่ 10 พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวนโยบายที่ 11 จัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

ซึ่งในแต่ละวัตถุประสงค์ล้วนมีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการและพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2533 : 133) กล่าวว่า ความพยายามของนักการศึกษาเท่าที่ผ่านมา คือ การจัดการศึกษากับแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ด้วยสาเหตุนี้การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งแต่ปัญหาทางการศึกษาตามแผนพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ลืมเห็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ เรื่องการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพและการมีงานทำของนักศึกษา คือนักเรียนที่จบการศึกษามีคุณลักษณะไม่สนองความต้องการของตลาดเท่าที่ควร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการผลิตเยาวชนให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน จึงมีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการด้วยการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราชเป็นสถานศึกษาหนึ่งที่จัดการศึกษา โดยเน้นหนักไปทางวิชาชีพ โดยจัดการศึกษาในหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น หลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง และหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง ซึ่งเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง หลักสูตรจึงได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ ทั้งไทยและสากล สามารถปฏิบัติงานทางด้านการสอนหรือการแสดงตามสาขาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ดนตรี รู้จักเลือกสรรผลงานที่มีคุณค่าทางศิลปะ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตประจำวัน

3. เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น มีความสำนึกในความเป็นคนไทย การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ถิ่นรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และระบอบการปกครองของไทย

4. ให้เข้าใจพื้นฐานปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นของประเทศ และของโลกปัจจุบัน สามารถแก้ปัญหาโดยใช้วิจารณญาณได้อย่างเหมาะสม

5. เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความมานะอดทน ความสำนึกในจรรยาอาชีพ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม

6. ให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมอันเป็นงานสร้างสรรค์ของมนุษยชาติ เผยแพร่และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมชาติ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ

7. ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มในงานศิลปะ สามารถสร้างผลงานในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการแสดงออกอย่างมีอิสระ มีกิจนิสัยในการศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเอง ให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สามารถวางแผนปฏิบัติงานและแก้ปัญหาด้วยหลักวิชาการ รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นด้วยความเป็นธรรมและมีหลักการดังต่อไปนี้

7.1 เป็นหลักสูตรที่ต่อเนื่องจากหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง สำหรับหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูงจะเน้นวิชาศิลปะที่สูงขึ้น และเพิ่มวิชาการศึกษาที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพครูสอนศิลปะ หรือประกอบอาชีพอิสระได้

7.2 มุ่งฝึกให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในระดับสูงขึ้น

7.3 มุ่งให้ผู้เรียนใส่ใจแสวงหาความรู้ความจริงอยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตระหนักในคุณค่าของธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรมและงานสร้างสรรค์ของมนุษย์

7.4 มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียภาพ จินตนาการ รู้คุณค่าของนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ทุกรูปแบบทั้งไทยและสากล ให้ผู้เรียนรู้จักอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกของชาติ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

7.5 เน้นการผสมผสานความรู้ทางทฤษฎี การปฏิบัติและเจตคติ ในสัดส่วนที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างดี

7.6 มุ่งสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปะอันมีค่าของท้องถิ่นให้จรรโลงสืบไป (กรมศิลปากร 2527 : 11)

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากงานแนะแนว ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนาฏศิลป์ชั้นสูง ปีการศึกษา 2545 ปรากฏว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ประกอบอาชีพเป็นครูในสถานศึกษาต่าง ๆ ประมาณร้อยละ 60 ประกอบอาชีพในสถานบริการที่ใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพโดยตรงประมาณร้อยละ 20 และประกอบอาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัวอีกประมาณร้อยละ 20 ดังนั้น วิทยาลัยฯ จึงควรมี บทบาทในการดำเนินการจัดการศึกษาให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และมีคุณลักษณะตามความต้องการของผู้ใช้บริการอีกด้วย จึงจะทำให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา เข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

จากสภาพความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นผลผลิตของวิทยาลัยฯ จำเป็นจะต้องมีคุณลักษณะต่างๆ ที่ดี ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการ ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนการจัดการเรียน การสอน การจัดกิจกรรม ให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการที่เป็นสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการใน 2 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 คุณลักษณะของความเป็นคนดี
 - 1.2 คุณลักษณะของความเป็นคนเก่ง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่จะศึกษาแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ
 - 2.1.1 ประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 4 เขต รวมเป็นจำนวน 964 คน

2.1.2 ประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
จำนวน 45 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 964 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 250 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็นแบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิธีใช้ตารางเลขสุ่ม

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหารสถานประกอบการ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช
ใน 2 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านความเป็นคนดี

3.2.2 ด้านความเป็นคนเก่ง

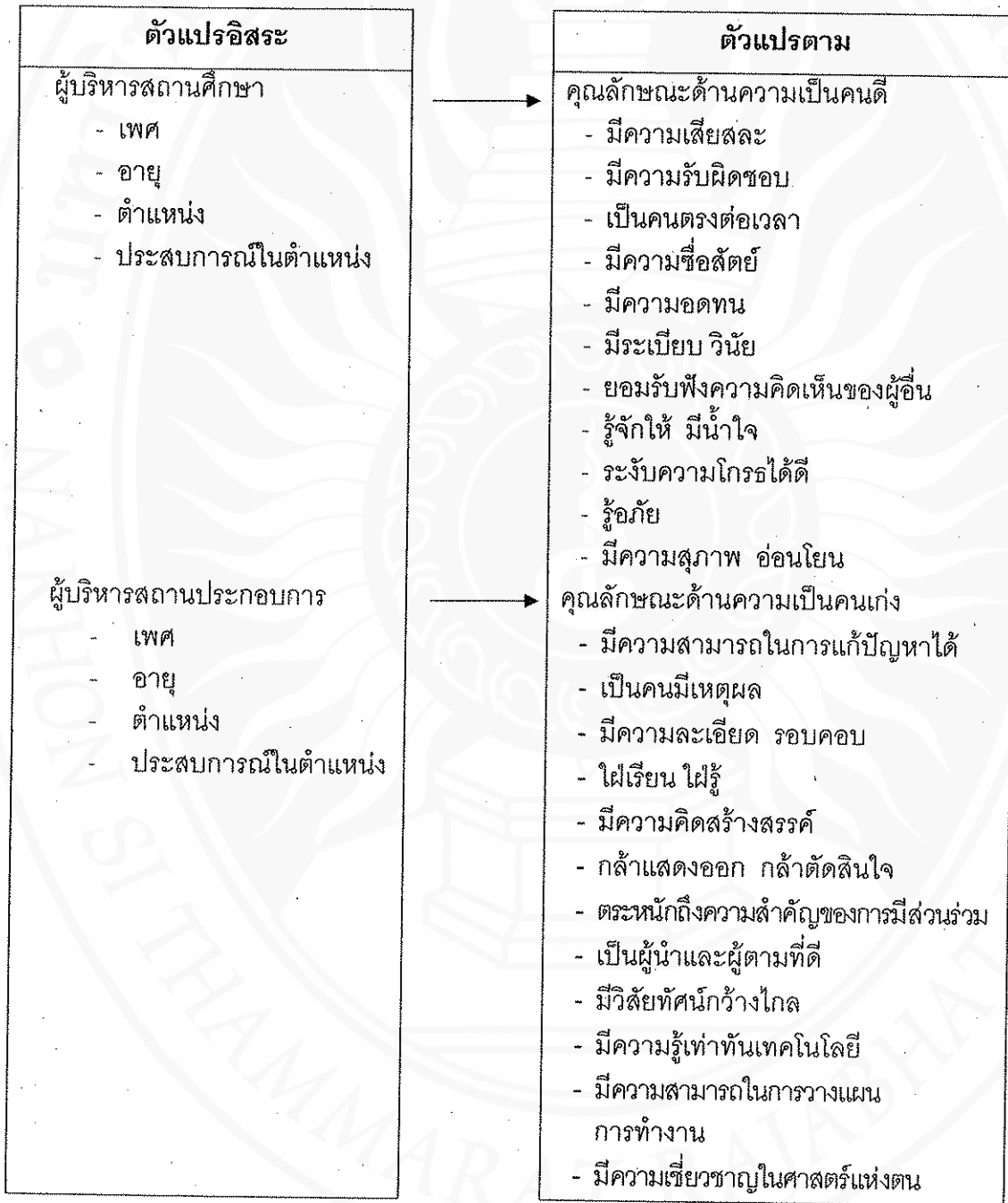
สมมุติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการที่เป็นสถานศึกษากับสถานประกอบการแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าคุณลักษณะของนักศึกษาที่จบหลักสูตรแล้วทำงานที่ไม่สามารถสร้างงานด้วยตนเองได้ ก็จะต้องให้นายจ้างหรือผู้ให้บริการมีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกจ้าง มีความรู้ความสามารถที่แท้จริงของลูกจ้างในด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่กล่าวถึงคุณสมบัติที่นายจ้างทั้งภาครัฐและเอกชนต้องการคือต้องการลูกจ้างที่เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถเพื่อให้งานมีคุณภาพ ซึ่งมีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าทางด้านนี้ไม่แพร่หลายเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราชตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นหลักสูตรวิชาชีพ (ต่อเนื่องจากระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง 3 อีก 2 ปี) ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง ผู้วิจัยจึงออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 ด้าน คือ

ด้านคุณลักษณะของความเป็นคนดีและคุณลักษณะของความเป็นคนเก่ง ซึ่งเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ซึ่งมีการหาคุณภาพของเครื่องมือความเที่ยงตรงของเนื้อหา อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนั้นในการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราชตามความคาดหวังของผู้ให้บริการ จึงมีกรอบคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะ หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมที่มีความสำคัญ เป็นประโยชน์และจำเป็นในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1.1 คุณลักษณะของความเป็นคนดี หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาที่แสดงถึงการรักษาเวลา ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ให้ความร่วมมือกับองค์กรในการปฏิบัติงาน ดูแลรักษาอุปกรณ์เป็นอย่างดี มีการติดตามและสนใจงานที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจทำงาน มีความขยัน อดทน ประหยัด มีความสุขุมรอบคอบ มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่องานและองค์กร และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

1.2 คุณลักษณะของความเป็นคนเก่ง หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้สำเร็จการศึกษาที่แสดงถึงการมีความรู้และทักษะในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้ ช่างสังเกต มีผลงานประณีตเรียบร้อย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเองและงานที่ทำ เสนอความคิดเห็นและเหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่องาน มีความรู้และทักษะหลายด้านครบวงจร มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ มีความรู้ด้านภาษา มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ และมีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2. ผู้ให้บริการ หมายถึง องค์กรที่สามารถรับนักศึกษาที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราชเข้าทำงานได้ แบ่งเป็น

2.1 สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 สถานประกอบการ หมายถึง โรงแรม ห้างอาหาร หรือสถานประกอบการในลักษณะเดียวกันที่จัดให้มีบริการทางด้านการบรรเลงและการแสดงดนตรี และนาฏศิลป์ไทย ในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ความคาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารองค์กรที่เป็นผู้ให้บริการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช

ประโยชน์ของการวิจัย

สามารถนำผลจากการวิจัยไปประกอบการตัดสินใจวางแผนการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน